

Co by sjednocená Evropa znamenala pro zemědělce?

Především stejná pravidla pro všechny: dnes soutěžíte s farmáři, kterým státy dorovnávají to, na co Česko nemá. A společnou ochranu trhu, kterou sám nevymůžete.

Půda se nedá přestěhovat. Kdo na ní hospodář, přemýšlí v generacích, ne ve volebních obdobích – a přesně tak je poctivé mluvit i o Evropě.

Co vás štve, je většinou pravda

Ukrajinské obilí po roce 2022 opravdu srazilo ceny ve střední Evropě; cla se vrátila až v červnu 2025. Byrokracie je reálná – evidence, fotky, sately, termíny. A dotace křiví trh: v Česku obhospodařují tři čtvrtiny půdy velké podniky a přímé platby na hektar se z velké části propíší do nájmu půdy, takže vydělává i ten, kdo nikdy nedržel vidle. Tohle všechno je pravda a nemá smysl to zamlouvat.

Špatná adresa hněvu

Jenže pozor na adresu. To, že soused v Rakousku nebo Polsku dostává k evropským penězům národní dorovnání, které si Česko nemůže dovolit, není důsledek moc společné politiky – ale málo společné. Každá výjimka a národní obálka zvýhodní bohatší stát. Skutečně jednotná pravidla, jedna obálka a konec dorovnávacích závodů je to jediné, co malé zemi zaručí férovou soutěž. A dovozy? Clo na hranici kontinentu vymůže jen kontinent; deset milionů lidí neuhlídá ani jeden přístav v Rotterdamu.

Generace dopředu

Před vámi jsou dvě jistoty. Ukrajina jednou v Unii bude – a bez společných přechodných pravidel by její lány převálcovaly všechno od Aše po Košice; uhlídat to může jen silný společný hlas, ne memorandum malé vlády. A počasí bude divočejší –

sucho, mráz, škůdci neznají katastr. Pojištění, zálohy vody, výzkum odolných odrůd: všechno věci, které dávají smysl v měřítku kontinentu.

Selský rozum říkával: co si můžeš udělat sám, udělej si sám. Ale taky: na velkou vodu se staví hráz s celou vsí. Trh, dovozy a klima jsou velká voda.

Všechny otázky →

ČASTÉ OTÁZKY

Zrušila by jednotná Evropa dotace?

Ne, společná zemědělská politika je nejstarší společná politika vůbec. Otázka nezní dotace ano/ne, ale komu a za co – dnes zvýhodňují velké podniky a země s bohatšími rozpočty na dorovnávání.

Proč čeští farmáři protestovali?

Kvůli levným dovozům po zrušení cel na ukrajinské zboží (2022–2025), byrokracii a zeleným požadavkům. Část hněvu míří oprávněně na nerovné podmínky uvnitř samotné Unie.

Kdo v Česku bere většinu dotací?

Velké podniky: zhruba tři čtvrtiny české půdy obhospodařují velké farmy, unikát v Evropě. Dotace na hektar se navíc promítají do nájmu půdy – vydělává i vlastník, který nefarmaří.

Pomohla by menší, nebo větší jednota?

Skutečně společná politika bez národních dorovnávek by srovnala podmínky, které dnes křiví soutěž. Rozpad společného trhu by naopak malé české zemědělství vystavil velkým sousedům bez ochrany.

Co bude s ukrajinským obilím po vstupu Ukrajiny?

Největší otázka příštích let: Ukrajina v EU znamená obřího konkurenta uvnitř trhu. Poctivá odpověď: bez společných přechodných pravidel a silného společného vyjednávání to malé státy samy neuhlídají.

ZDROJE

- Evropská komise: CAP Strategic Plan ČR
- Central European Times / Eurostat: ~75 % české půdy obhospodařují velké podniky, 3,5 mil. ha
- Pozastavení cel na ukrajinský dovoz 2022 – 5. 6. 2025 (ATM)
- ScienceDirect (2026): kapitalizace přímých plateb do nájmu půdy v ČR